

Ευαγγελικές αφηγήσεις της Ανάστασης

Ενότητα 4 : Η αφήγηση της Ανάστασης στο κατά Λουκάν
(Μέρος Α')

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη
Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

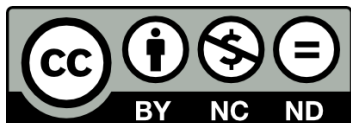
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Η αφήγηση της Ανάστασης στο κατά Λουκάν.

(Μέρος Α')

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η ΑΦΗΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ (ΜΕΡΟΣ Α΄)

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη

Εισαγωγή

- Ο Λκ ακολουθεί τον Μκ στα βασικά σημεία της αφήγησης
- Συμπληρώνει την αφήγηση με διαφορετικό τρόπο από ό,τι ο Μτ
- Διασώζει ιδιαίτερο υλικό, άγνωστο στους δύο άλλους συνοπτικούς (π.χ η συνάντηση προς Εμμαούς)
- Έχει ομοιότητες και με την αφήγηση του Ιωάννη (το πρόβλημα του κοινού υλικού των δύο ευαγγελίων)

Δομή του κεφαλαίου

- Στ. 1-12: η επίσκεψη των γυναικών στον άδειο τάφο / η επιβεβαίωση από τον Πέτρο
- Στ. 13-35: η συνάντηση δύο μαθητών με τον Αναστημένο στο δρόμο προς Εμμαούς
- Στ. 36-49: η συνάντηση των μαθητών με τον Αναστημένο στα Ιεροσόλυμα
- Στ. 50-53: ανάληψη και κατακλείδα του ευαγγελίου

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (Α')

- Όλα τα γεγονότα που συνδέονται με την Ανάσταση (τα τρία πρώτα μέρη του κεφ.) λαμβάνουν χώρα κατά την **μία των σαββάτων** και στα **Ιεροσόλυμα**
- **Θεολογική σημασία:**
 - η σημασία της μίας των σαββάτων ως ημέρας συνάντησης και λατρείας των χριστιανών (βλ. Πραξ 20, 7 -> ευχαριστιακές / λειτουργικές προεκτάσεις)
 - Το γενικότερο θεολογικό/αφηγηματικό σχέδιο του διπλού έργου του Λκ (ευαγ. – Πραξ): το ευαγγέλιο ξεκινά από τα Ιερουσαλήμ, όπου συγκροτείται κι ο νέος λαός του Θεού, για να φτάσει μέχρι την άκρη της γης εκπληρώνοντας έτσι την εντολή του ίδιου του αναστημένου Κυρίου (Πραξ 1, 8)

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (Β')

- Δύο σημαντικά θέματα:
 - Ο Ιησούς είναι ζωντανός (στ. 5 κι η εμφάνισή του στις δυο άλλες ιστορίες)
 - Η εκπλήρωση των Γραφών και των λόγων του Ιησού (στ. 6-8. 25-27. 44-47)

Αφηγηματική οργάνωση του κεφαλαίου (Α΄)

- Διαβάθμιση στον τρόπο εμφάνισης του Ιησού και συνειδητοποίησης του γεγονότος της Ανάστασης:
 - Α΄ αφήγηση: ο Ιησούς δεν είναι παρών – οι γυναίκες πληροφορούνται το γεγονός από τους δύο άνδρες / παρόμοια κι ο Πέτρος
 - Β΄ αφήγηση: ο Ιησούς εμφανίζεται στους δύο μαθητές – σταδιακά οδηγούνται στην επίγνωση
 - Γ΄ αφήγηση: ο Ιησούς εμφανίζεται στους μαθητές τους στην Ιερουσαλήμ που τον αναγνωρίζουν (αρχικά απιστούν – τελικά πιστεύουν)

Αφηγηματική οργάνωση του κεφαλαίου (Β΄)

- Η κεντρική θέση της αφήγησης για την πορεία προς Εμμαούς:
- Γλωσσικές και αφηγηματικές «γέφυρες» μεταξύ της ιστορίας του άδειου τάφου και της εμφάνισης στους μαθητές
 - Τα περιστατικά λαμβάνουν χώρα τη μια των σαββάτων (24, 1. 13. 35) – συνδυασμός με το τρίτην ταύτην ημέραν (24, 21)
 - Η αναφορά στην Ιερουσαλήμ (στην εμφάνιση προς Εμμαούς οι μαθητές δεν βρίσκονται στην Ιερουσαλήμ. Όμως η μετακίνηση των μαθητών από και προς Ιερουσαλήμ διασώζει τη σύνδεση)
 - Αναφορά στον Πέτρο στο τέλος του α΄ περιστατικού και του β΄
 - Ο Κλεόπας κι ο συνοδοιπόρος του γνωρίζουν τα γεγονότα του α΄ περιστατικού – τα αφηγούνται στον Ιησού – αφηγούνται τα της συνάντησης στους μαθητές στην αρχή του γ΄ περιστατικού
 - Η αναφορά στο πάθος και στην ανάσταση ως εκπλήρωση των προφητειών

A stylized, light green illustration of a plant with several leaves and a cluster of small, round buds or flowers, positioned on the left side of the page against a dark green background.

Λκ 24, 1-12

Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΩΝ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΠΕΤΡΟΥ ΣΤΟΝ ΤΑΦΟ

Ιστορία της παράδοσης

- Στ. 1-9: ομοιότητες με τον Μκ
 - επεξεργασία της αρχικής ιστορίας
 - Άγνωστο εάν πρόκειται προσωπική παρέμβαση του ευαγγελιστή ή αξιοποίηση άλλου γραπτού / προφορικού υλικού
- Ομοιότητες με τον Ιω (και λιγότερο με τον Μτ)
 - Οι γυναίκες φτάνουν στον τάφο πριν ακόμη χαράξει (Μτ)
 - Απουσιάζει ο προβληματισμός ποιος θα κυλίσει το λίθο (Μτ, Ιω)
 - Δύο άγγελοι (Ιω)
 - Το ερώτημα του αγγέλου (Ιω)
 - Η επίσκεψη του Πέτρου στο μνημείο (Ιω)

Δομή της περικοπής

- Στ. 1-3: η επίσκεψη στον κενό τάφο
- Στ. 4-8: η εμφάνιση των δύο αγγέλων και η αναγγελία της ανάστασης
- Στ. 9-11: επιστροφή των γυναικών στους μαθητές κι η αντίδρασή τους
- Στ. 12: η επίσκεψη του Πέτρου στον κενό τάφο

Ερμηνευτικά σχόλια (Α΄)

- Στ. 1: εδώ ο ήλιος δεν έχει ανατείλει ακόμη
 - Σύμφωνα με τις ιουδαϊκές παραδόσεις πολύ πρῶι αποκαλύπτεται το έργο του Θεού που έλαβε χώρα τη νύχτα
- Οι γυναίκες φέρνουν τα αρώματα – βλ. 23, 26 -> αφηγηματική γέφυρα
- Στ. 2: απουσιάζει η απορία των γυναικών αλλά κι η εξήγηση πῶς κύλησε ο λίθος

Ερμηνευτικά σχόλια (Β΄)

- Στ. 3: οι ίδιες οι γυναίκες διαπιστώνουν την απουσία του σώματος του Ιησού
- Ο όρος «Κύριος Ιησούς» εδώ για πρώτη φορά στο ευαγγέλιο -> παραπέμπει στην εμπειρία της εκκλησιαστικής κοινότητας του Λκ

Ερμηνευτικά σχόλια (Γ')

- Οι δύο άγγελοι αναφέρονται κι αλλού σε αποφασιστικές στιγμές της ζωής του Ιησού σε Λκ και Πραξ (μεταμόρφωση, ανάληψη)
- Δύο μάρτυρες είναι αξιόπιστοι στο δικαστήριο
- Ο τόνος του αγγέλου εδώ αυστηρός
- Δε δίνεται η εντολή να μεταφέρουν το μήνυμα στους μαθητές -> τα γεγονότα λαμβάνουν χώρα στην Ιερουσαλήμ
- Ηγέρθη: συνηθισμένο ρήμα στο πρωτοχριστιανικό κήρυγμα

Ερμηνευτικά σχόλια (Δ')

- Απουσιάζει το στοιχείο του φόβου
- Τα ονόματα των γυναικών απαντούν και στο 8, 1-3: ολοκλήρωση της αφήγησης για τις γυναίκες μαθήτριες εδώ
- Οι μαθητές ονομάζονται απόστολοι (βλ. Πραξ) -> ο ρόλος των μαθητών μέσα στην εκκλησιαστική κοινότητα
- Απουσιάζει το στοιχείο του φόβου

Ερμηνευτικά σχόλια (Ε΄)

- Μόνο ο Λκ περιγράφει την αντίδραση των μαθητών
- Επιστηρίζει τη μαρτυρία των γυναικών με τη μαρτυρία των δύο αγγέλων και του Πέτρου
- Στην αναφορά του Πέτρου – κοινή παράδοση με τον Ιω
- Τα οθόνια – μία ένδειξη ότι ο Ιησούς δεν εκλάπη
- Η αφήγηση παραμένει ανοικτή (θα βρει την απάντησή της στις επόμενες αφηγήσεις)

Συμπεράσματα

- Τα θεολογικά ενδιαφέροντα του Λκ διαφορετικά από εκείνα των δύο άλλων συνοπτικών
- Η βαρύτητα στην εκπλήρωση των Γραφών και των λόγων του Ιησού
- Ο ρόλος των γυναικών και του Πέτρου
- Η σχέση με το Ιω

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τσαλαμπούνη Αικατερίνη. «Ευαγγελικές αφηγήσεις της Ανάστασης, Η αφήγηση της Ανάστασης στο κατά Λουκάν (Μέρος Α΄)». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2015.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS360/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

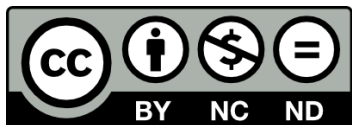
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: <Στέλλα Γιαννοπούλου>
Θεσσαλονίκη, <28.6.15>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

